

УДК 821.161.2

ТАДЕЙ КАРАБОВИЧ,
доктор гуманітарних наук
(м. Люблін)

**Великі міфічні надії та очікування Нью-Йоркської групи
виражені у змісті журналу «Світо-вид» (1990–1999)**

У даній статті розглядається літературне питання про існування в українському видавничому просторі щоквартального журналу «Світо-вид» (1990–1999). Журнал був заснований членами Нью-Йоркської групи, які його очолили. Це був поет Богдан Бойчук і поетеса та літературознавець Марія Ревакович. Журнал «Світо-вид» відіграв важливу роль у становленні міфічного образу української літератури після здобуття Україною державної незалежності. Своїм змістом залишив незабутній вплив на твори молодих українських письменників та поетів. У вузькому розумінні, видання популяризувало творчість Нью-Йоркської групи. Поети групи, живучи в еміграції та творчо працюючи на вигнанні, радо друкували у ньому свої твори.

Ключові слова: «Світо-вид»; Нью-Йоркська група; Богдан Бойчук; Марія Ревакович; література; поезія; українська еміграція; журнал.

Постановка проблеми в загальному вигляді... У статті розглядається історію виникнення та існування у Нью-Йорку і Києві щоквартального журналу «Світо-вид» (1990–1999). Цей літературний журнал своєю присутністю залишив незабутній вплив на літературну творчість молодих поетів та українських письменників старшої генерації. Редакція будучи відкритими на кращі твори періоду української трансформації, відіграла важливу роль у становленні образу української літератури перших років незалежності. Подекуди вважається журнал «Світо-вид», загальною цінністю літератури періоду 1990–1999 [3]. В літературознавчому розумінні це заслуга Нью-Йоркської групи, яка в особах поета Богдана Бойчука та поетеси Марії Ревакович організувала та вела протягом тривалого часу це цінне видання.

Аналіз досліджень і публікацій... Тема про існування в українському видавничому просторі щоквартального журналу «Світо-вид» (1990–1999) не вивчалася та залишається поза літературознавчою увагою. Завданням та метою пропонованого дослідження є наукове визначення парадигми вибраних досліджень українських

літературознавців: О. Астаф'єва [9], М. Жулинського [4], Т. Карабовича [11], Т. Пастуха [7], М. Ревакович [8] які досліджували феномен Нью-Йоркської групи. Слід додати також і самих співтворців журналу «Світо-вид», які займалися літературною критикою: Б. Бойчука [3] та співредактора журналу «Світо-вид», відомого поета Віктора Кордуна [5].

Формулювання цілей статті... **Метою статті** є визначити новизну та важливість запропонованої теми та переосмислити її у науковому ключі. **Завдання статті** полягає в тому, щоб показати у літературознавчому аспекті творче існування в українському літературному дискурсі щоквартального журналу «Світо-вид» (1990–1999).

Виклад основного матеріалу... У 1989 р., поет Богдан Бойчук вперше від виїзду з Бучача та Монастириськ на примусові роботи до Німеччини під час Другої світової війни, спільно з поетесою Марією Ревакович відвідав Україну. Брав тоді участь у літературних зустрічах та обговорював важливі організаційні питання у Спілці письменників України в Києві. Богдан Бойчук приїхав до Києва вдруге у 1990 р., на поетичний захід «Золотий гомін» на запрошення СПУ, поетів Дмитра Павличка, Івана Драча, Павла Мовчана та Миколи Жулинського. Тоді він висунув ідею заснування спільного літературного журналу для поетів з української діаспори, головним стержнем яких була б Нью-Йоркська група та творців з України. Щоб уникнути ідеологічні звички до літературних щомісячників, які з'являлися в душі радянської епохи, Богдан Бойчук запропонував покликати щоквартальний журнал – невідому в Україні форму літературного видання. Його зміст, згідно з поетовою думкою, виявляв би спільні ознаки, а водночас показував іншій досвід української літератури, що розвивалася в Україні та в еміграції. Така форма журналу могла протиставлятися суттєвим матеріалам літературних щомісячників, які друкувалися у Києві: «Дніпра», «Поезії», «Києва» та «Вітчизни». Це стосувалося також львівського «Жовтня», який на порозі української незалежності перейменовано на «Дзвін» та харківського «Прапора». На думку Богдана Бойчука, щоквартальний журнал давав би можливість публікації творчості Нью-Йоркської групи та найновішої української поезії, і також творів недавніх дисидентів. [3, с. 168.]

Пропозиція Богдана Бойчука була прийнята, тим більше, що початок 90-х років. відзначався бурхливими політичними дискусіями, і Україна була охоплена ідеєю оголошення державної незалежності. Встановлено, що новий щоквартальний літературний журнал отримає назву «Світо-вид» та з'являтиметься в Києві і Нью-Йорку як спільний орган Київської організації Спілки письменників України та Нью-

Йоркської групи, фінансований з ресурсів приватного еміграційного спонсорства. На головного редактора «Світо-виду» покликано Богдана Бойчука, а на його заступника Марію Ревакович, співредактором з України став поет Ігор Римарук (1958–2008). Встановлено тоді редакцію – до якої увійшли письменники з України – Іван Драч, Іван Дзюба, Павло Мовчан, Соломія Павличко, Микола Рябчук, Валерій Шевчук та Микола Жулинський. Еміграційних письменників репрезентували: Вірко Балеї, Богдан Рубчак та Юрій Тарнавський. Покликано також членів редакції з поза України: Романа Бабовала з Бельгії, Віру Вовк з Бразилії, Тадея Карабовича з Польщі, Марка Павлишина з Австралії та Павла Романюка з Румунії. Подано адреси редакції: для України з місцеперебуванням в Спільці письменників України і для еміграції – приватну адресу Марії Ревакович та Богдана Бойчука у Нью-Йорку. Таким чином у складі редакції щоквартального журналу, знайшлося гроно всіх активних членів Нью-Йоркської групи, і поетів та осіб, які діяли у культурних та політичних організаціях України періоду її трансформації.

З літературної перспективи покликання щоквартального журналу «Світо-вид» слід оцінювати як важливий крок в історії української літератури. Від часу публікації щорічника «Нові Поезії», Нью-Йоркська група не мала власного літературного видання і гостинно користувалася зі сторінок щомісячного журналу «Сучасність» та альманаху «Слово». У 90-х роках коли Україна стала незалежною державою, «Світо-вид» давав шанс публікації творів у нових її реаліях. Сприяв заіснувати у літературному дискурсі та глибше заангажуватися у творчість у багатоаспектних вимірах. Це було важливе не тільки для еміграційного літературного середовища, але також для українських літераторів в Україні, які прагнули інформації ззовні, а особливо бажали пізнати творчість еміграційних поетів.

Перший номер щоквартального журналу відкривало вступне слово Богдана Бойчука та Миколи Жулинського. Писали вони про потребу літературного сприйняття творчості в періоді історичних змін, що ставалися в Україні та відновлювали пам'ять і українську тотожність ґрунтовану на правді, ретельності і автентичності слова. Щоквартальний журнал пов'язував літературний досвід діаспори з досвідом літератури в Україні, виявляючи найцікавіші явища, творчі таланти, а також призабуті дисидентські індивідуальності [1, с. 5].

Богдан Бойчук та Микола Жулинський підкресливали роль щоквартального журналу в процесі літературного оновлення і скидання ярма цензури, тому сказано, що «Світо-вид» буде відкритий для всіх, хто «наважується на сміливий крок відновлення української

літератури і мистецтва на принципах свободи і автентичності творчого процесу. Наші сторінки чекають на модерністське свідoctво реалізації літературної енергії українських творців нової генерації. Творчий неспокій видатних індивідуальностей, незалежно від їх політичних переконань, світогляду, місця проживання, приналежності до літературно-мистецьких шкіл, організації, угруповань – не повинен заслонувати творчих починань» [4, с. 8].

Кажучи про інтеграційну роль журналу для літературного середовища України, Микола Жулинський прикликав паралелями найвідоміші постатті та прізвища письменників з минулого та сьогодення: Павло Тичина – Григорій Чупринка, Михайло Коцюбинський – Володимир Винниченко, Максим Рильський – Євген Маланюк, Володимир Сосюра – Олена Теліга, Юрій Яновський – Іван Багряний, Дмитро Павличко – Богдан Кравців, Ліна Костенко – Емма Андiєвська, Іван Драч – Юрій Тарнавський, Борис Олійник – Богдан Рубчак, Микола Вінграновський – Богдан Бойчук. У переліку письменників старшого покоління і творців 60-х років знайшлося чотирьох членів Нью-Йоркської групи, виявляючи тим самим пізніші питання літературної переоцінки, яка домінувала у змісті журналу. Микола Жулинський не помилився, видання «Світо-вид» періоду 1990–1999 наповнили твори членів Нью-Йоркської групи, від яких йшов новий та автентичний літературний стимул до творчості [11, с. 77–78].

Перші чотири номери журналу з 1990 року з'явилися в Нью-Йорку і були переслані із США до Києва, а звідси по цілій Україні. Богдан Бойчук побоювався, що цензура в Києві не дозволить без перешкод друкувати журнал у столиці України та може зупинити його передачу до читача, конфіскуючи наклад. Друк щоквартального журналу в Україні, означав також можливість недогляду змісту головним редактором Богданом Бойчуком та його заступником Марією Ревакович, які мешкали у Нью-Йорку. Ті безпідставні на перший погляд побоювання, виявилися правильними. «Світо-вид» мав у 1990 році, формальні клопоти з його розповсюдженням в Україні. В офіційних літературних журналах також не відмічено його появи [3, с. 177].

Авторами чотирьох перших номерів були поети Нью-Йоркської групи: Емма Андiєвська, Богдан Рубчак, Юрій Тарнавський, Богдан Бойчук, Віра Вовк та Роман Бабовал. Надруковано також переклади Марії Ревакович та Богдана Бойчука. Це були пантомімічні драми Семюеля Беккета (1906–1989), «Акт без слів І» та шедевр сценічного мистецтва «Приходить і відходить», що для української перекладної практики було справжнім відкриттям, тому що творчість Семюеля

Беккета з огляду на фігуративну сценічну мову знаходилася на індексі. Варто нагадати, що цей номер видання проілюстровано творами народного примітиву – лемківського митця з Криниці Никифора (1895–1968).

Переклади були міцною стороною щоквартального видання і посилалися на давню практику «Нових Поезій», де, члени групи друкували свої переклади з американської, англійської, німецької, португальської та іспанської поезії. У журналі «Світо-вид» багато перекладів здійснили Богдан Бойчук та Марія Ревакович. Їх зміст засвідчує про добрий естетичний смак перекладачів. У другому номері за 1994 рік, поміщено переклади Богдана Бойчука, вірші американського поета Дейвіда Ігнатова, а в четвертому номері з 1997 року поезії Стенлі Кюніця. У першому номері за 1999 рік з'явилися переклади віршів польської поетеси Віслави Шимборської, здійснені Яриною Сенчишин. Найвиразніше переклади як форма літературного висловлювання були для Богдана Бойчука пріоритетні, оскільки як редактор «Світо-виду», не забував про принцип, винесений з редагування «Нових Поезій», щоб знову захопити членів Нью-Йоркської групи до трансляторського дискурсу. Переклади наближали літератури, у яких жили члени групи, до українського читача. Віра Вовк перекладала бразильську і німецьку літературу, Марія Ревакович польську, друкуючи вірші поета Марка Данелькевича. Богдан Бойчук резервував для себе переклади поетів американської літератури.

Нью-Йоркська група не забувала також про свою оригінальну творчість, публікуючи власні вірші, серед яких знайшлися серйозні спроби упорядкувати міфічне назагал для українського читача минуле, через конструювання сьогоdnішніх можливостей. Виявилось, що редагований в Нью-Йорку, але друкований від 1991 року в Україні журнал, який розповсюджується з іншими газетами в Україні, ставить в клопітливій ситуації українського читача, котрий має труднощі з розпізнанням його авторів. Еміграційні поети, члени Нью-Йоркської групи, були відомі у своїх середовищах в еміграції. Після 1991 року почали поступово набувати статусу українських письменників в Україні, відбувалося, отже, їх повільне повернення. Але без сумніву, еміграція ще потребувала переосмислення свого місця поруч з літературним процесом в Україні. Разом із вrostанням журналу в творчу мапу України, Нью-Йоркська група почала розуміти, що читач над Дніпром має прогалину у сприйнятті творчості Нью-Йоркської групи. Він небагато обізнаний з її темою та літературний доробком – довідується вперше. Тому в половині 90-х років, Марія Ревакович почала збирати матеріали до антології поезії групи, ангажуючи в

проект також Український інститут сучасного мистецтва та Українсько-американську асоціацію університетських професорів.

У четвертому номері «Світо-виду» звертав увагу цикл восьми віршів Богдана Бойчука «З молитов». Поет використав у ньому елементи релігійної традиції України та розмірковував про її історичне минуле. Поетичне оповідання Богдана Бойчука, з'єднувало в собі молитву та прохання до Всевишнього і мало конструкцію діалогу. Приводом поетичного натхнення став молитовник, який поет дістав від батька, коли під час Другої світової війни, німці забирали його з рідного дому, як молодого хлопця на примусові роботи до Німеччини:

Давіть устами
перший
виноград,
аби в залозах
заболіло соком.

Вимочуйте зіниці
в настойці
виноградної лози,
аби проникла до очей
небесна голуби́нь.

Вдягайтеся тоді
у найновіші співи –
се бо свято
вашого прозріння.
(вірш: «Виноград рождення») [2, с. 25].

Вже з перших номерів «Світо-виду» став наочним подув свободи 1991 року та пошук нової форми творчості, навіть у письменників які займали стабілізовану літературну позицію в Україні. Тому Богдан Бойчук запропонував, щоб публікувати в ширшому вимірі твори Київської школи – Миколи Воробйова (1941), Олега Лишеги (1949–2014), Василя Голобородька (1945), Віктора Кордуна (1946–2005) та Ігоря Калинця (1939). Їх творчість не була відома в Україні, з огляду на переслідування або дисидентський статус, тому, після публікації їх творів у журналі, розгорнулася взагалі дискусія про те чи насправді існувала Київська школа, чи її взагалі не було в українській літературі [5, «Світо-вид»(1999) № 1–2.].

Від шостого номера на члена редакції покликано Віктора Кордуна, який відіграв важливу роль у редагуванні журналу, допомозі Богданові Бойчуку та Марії Ревакович у пошуках авторів з України. Віктор Кордун, як представник Київської школи, повернувся до питання презентації школи на сторінках «Світо-виду», що знову викликало літературну дискусію про існування в українській літературі шкіл та груп у 60–90-х рр. ХХ століття [7, с. 698].

У 1993 році разом з появою 12 номера «Світо-виду», місце Ігоря Римарука зайняв Василь Герасим'юк, але формальні трансформаційні труднощі в Україні спричинилися в 1995 році до його відходу. Це був трудний період для журналу, який Богдан Бойчук і Марія Ревакович редагували самі. Попри все вийшли тоді, в 1995 році, чотири номери журналу, проте без відповідального редактора за матеріали з України. Той період характеризується більшим числом текстів з діаспори, в тому числі творів Нью-Йоркської групи. Роман Бабовал запропонував навіть власні переклади бельгійських поетів: Carino Bucciarelliego (1958), Jean-Lue Wauthiera (1950) та Yves Namura (1953), що було новим в українській перекладацькій практиці.

Тоді у 1993 році багато уваги присвячено поетичній творчості Емми Андівської, друкуючи її сонети, а номер 2 (11) з 1993 року ілюстровано оригінальними художніми роботами поетеси з обширною інформацією на її тему [11, с. 82].

У першому номері журналу «Світо-вид», за 1996 рік прийнято на роботу Віктора Кордуна, творячи штат редактора. На тій посаді Віктор Кордун залишався до останнього номера «Світо-виду» в 1999 році. Поет виявився динамічним редактором, який показав свій літературний смак. Він подбав також про літературну критику, впроваджуючи між іншим до змісту журналу літературну критику Тамари Гундурової. Запропонував дебюти молодих авторів: Костянтина Коверзнева (1975), Андрія Підпалого (1970) та Ірини Старовойт (1975), в номері 4(33) з 1998 року – Мар'яни Савки (1973) та Ярини Сенчишин (1969), в номері 1(34) з 1999 року – Андрія Савенця (1977). Таким чином з'єднано літературний досвід Нью-Йоркської групи та поетичної молоді, яка вже дебютувала в незалежній Україні, де після 1991 року не існувала цензура, яка мала державно-юридичний характер.

У журналі багато місця присвячено творчості української еміграції. Надруковано ряд творів поетів ОУП «Слово» та самої Нью-Йоркської групи. Виділяються публікації творів поета Олександра Смотрича (1922–2011) з Канади, з яким Богдан Бойчук підтримував дружні поетичні відносини [6, с. 3–28]. Чимало місця призначено Юрію Тарнавському, особливо тоді, коли поет став відомим автором в Україні,

після публікації поеми «У ра на» (Харків – Нью-Йорк, 1992) та вибраних поезії «Їх немає» (Київ, 1999). Багато уваги присвячено у журналі також Марії Ревакович, зокрема після появи її вибраних поезії «Зелений дах» (1999). Актуальність поезії Богдана Бойчука, ґрунтованої на власній концепції сюрреалізму, повернулася після публікації фрагменту поеми «Навідування душ», де поет акцентував болючу скороминучість тіла в «просторі всесвіту» і блукання по бездоріжжю космосу безсмертної людської душі. Питання про сенс існування, поставлене в поемі, були поверненням до теми присутності в творчості поета ще з 60-х років.

У «Світо-виді» за 1998 рік у номері четвертому Богдан Бойчук прореагував на поетичну творчість представників наймолодшого літературного покоління – Костянтина Коверзнева, Андрія Підпалого та Андрія Лісового, називаючи їх «київською трійцею». Поет вважав, що творчість молодих, з їх пошуком форми, займатиме важливе місце в українській літературі, а індивідуальна асиметричність головних думок виявляться міцною здобиччю незалежної української літератури, створеної після 1991 року. Згадавши про молодих, Богдан Бойчук підкреслював їх скрутну матеріальну ситуацію в умовах політично-культурної трансформації України, вже як самостійної держави, але безперервно ще заглибленій у спадщині минулого. Спостереження поета виявилися влучними, бо відсутність коштів, спричинила сповільнення авторських проєктів та мінімізувала вплив літератури на суспільство, важкого періоду трансформації.

У 1999 році об'єктивні причини, призвели до розлуки Богдана Бойчука з Марією Ревакович. Вони також привели до закриття журналу. Сталося це так неочікувано, що останній, четвертий номер з 1999 року, не заключав редакторських прощань, ані підсумків десятилітньої роботи. Припинення виходу «Світо-виду» усвідомило однак, що журнал був від початку до кінця авторським проєктом Богдана Бойчука та Марії Ревакович. Виявилось, що люди які допомагали їм у його редагуванні не змогли зберегти видання без їх присутності. Завершуючи остаточно друк щоквартального журналу, доведено тезу про існування індивідуальних видавничих проєктів в умовах коли пресу не підтримує державна політика.

«Світо-вид» відіграв істотну роль в презентації української літератури, у її найцікавіших проявах. Нівелював відмінності і погляди та сприяв творчим індивідуальностям. Наближав творчість Нью-Йоркської групи до України, виявляючи авторську відвагу в різних літературних жанрах. Найбільше місця надавав поезії та художній прозі – жанрам де володіє справжес натхнення. Журнал був звернений

на модну 90-х років та на трансформацію, тобто на постмодерний бурлеск і самоіронію літературних груп. Проте надрукував тільки раз фрагмент прози Юрія Андруховича. Широко розповсюдив натомість українську літературу, творену в Польщі, Словаччині та Румунії, як літературу рідних земель [11, с. 84–85].

Журнал залишався виданням, за посередництвом якого Нью-Йоркська група шукала свого місця в українській літературі. Безперечно в 1990–1999 роках, вона позбавлялася своєї літературної ніші, спричиненої еміграційною дійсністю. Цікавим здається те, що редактори помістили журнал в Києві, отже в столиці України, а не у Львові, ставлячи на державотворчий центр, а не на культуротворчий і патріотичний Львів. Варто зауважити, що всі члени Нью-Йоркської групи, крім Емми Андієвської, походили із Західної України, ближча отже могла здаватися їм львівська перспектива літературного повернення в Україну, ніж київська.

Друкуючи твори в щоквартальному журналі, часто без обмежень, Нью-Йоркська група зробила неочікуваний читацький вибір. Могло здаватися, що зросійщений схід України з Києвом не сприйме літературного журналу, схильного до індивідуального, автобіографічного чи незалежного достоїнства, який не дотримується мод і читацького уподобання. Сталось інакше, «Світо-вид» відразу набув доброї позиції і високо поцінувався київськими інтелектуальними елітами. Культурно-літературна Україна, зарахувала журнал до найбільших досягнень незалежності. Хоча журнал «Світо-вид» був суто літературним виданням, залишився до певної міри міфічним висловом на українському ґрунті для самої Нью-Йоркської групи. Був єдиним виданням у 1990–1999 роках, де група могла без обмежень повернутися до літературного дискурсу України. *У журналі могли друкуватися* модерні течії української поезії. Творчим принципом журналу володів пошук і відродження поетичної традиції верлібру, що існував в еміграційній українській літературі. Редакція отже надавала розвиток українського вільного вірша. Верлібр, як принцип поетичного творення зацепився в Україні власне шляхом друку у «Світо-виді». З ряду творів, де верлібр був творчим висловом, поетична молодь почерпнула до своєї творчості натхнення та стиль на майбутнє [10, с. 24.].

Висновки та перспективи дослідження... Метою статті було звернення наукової уваги щодо існування в перших роках незалежної України журналу «Світо-вид» (1990–1999). Це була нова форма літературного журналу – як тримісячника. Сьогодні з перспективи часу, зміст журналу можна розглядати, як літературний феномен Нью-

Йоркської групи, запропонований Богданом Бойчуком та Марією Ревакович. Журнал безумовно мав світовий формат, тому що його редактори відкликувалися до найкращих літературних зразків у Америці та в Україні. Надбання яке залишив журнал, сміливо можна вважати загальною вартістю українського літературного дискурсу. В літературознавчому розумінні, журнал популяризуючи творчість Нью-Йоркської групи, надавав слово Київській школі поетів, молодим літераторам та критикам, і, певним чином, спричинився до популяризації верлібру в Україні. «Світо-вид», як модерне видання в Україні, допомагав поетам у творчому розвитку та у пошуках переосмислення самих себе як творців.

Тема про історію виникнення та існування журналу, буде мати у майбутньому своє продовження. Видання «Світо-виду» – це спроба ведення нової літературної діяльності, яка залишила незабутній слід в українській культурі. Натомість літературознавці та історики літератури у різних університетських наукових осередках України вивчатимуть феномен «Світо-виду», як загальної та позитивної вартості часів української трансформації.

Список використаних джерел і літератури:

1. Бойчук Б. Вступне слово / Богдан Бойчук // «Світо-вид» № 1 (Київ – Нью-Йорк) 1990. – с. 5.
2. Бойчук Б. «З молитов» / Богдан Бойчук // «Світо-вид» № 4 (Київ – Нью-Йорк) 1990. – с. 25.
3. Бойчук Б. Спомини в біографії / Б. Бойчук. – К. : Факт, 2003. – 200 с.
4. Жулинський М. Чуеш брате мій / Микола Жулинський // «Світо-вид». № 1 (Київ – Нью-Йорк) 1990. – с. 8.
5. Кордун В. Київська школа поезії – що це таке? / Віктор Кордун // «Світо-вид». – 1997. – № 1-2.
6. Мацько В. Між висловлюванням ідеї та художньою структурою / Віталій Мацько // Смотрич О. Подорож у країну ночі. – Хмельницький: Просвіта, 2010. – с. 3-28.
7. Пастух Т. Київська школа та її оточення. Модерні стильові течії української поезії 1960-90-х рр. / Тарас Пастух. – Львів : Львівський національний університет імені Івана-Франка, 2010. – 698 с.
8. «Півстоліття напівтиші». Антологія поезії Нью-Йоркської групи [Текст] / упорядник М. Ревакович. – К. : Факт, 2005. – 373 с.
9. Поети «Нью-Йоркської групи»: антологія [Текст] / упорядник О. Г. Астаф'єв. – Х. : Ранок, 2003. – 288 с.

10. Українські літературні школи та групи 60–90-х рр. XX ст.: Антологія вибраної поезії та есеїстики / Упоряд., автор вступ. слова, біобібліограф. відомостей та прим. Василь Габор. – Львів: ЛА «Піраміда», 2009. – с. 24.

11. Karabowicz T. «Grupa Nowojorska». Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku. – Lublin: Episteme, 2014. – 302 s.

References:

1. Boychuk B. Vstupne slovo, // «Svito-vyd» № 1 (Kyiv – Niu-York) 1990. – s.5.

2. Boychuk B. «Z molytov», // «Svito-vyd» № 4 (Kyiv – Niu-York) 1990. – s. 25.

3. Boichuk B. Spomyny v biohrafii / B. Boichuk. – K. : Fakt, 2003. – 200 s.

4. Zhulynskyi M. Chuiesh brate mii, // «Svito-vyd». № 1 (Kyiv – Niu-York) 1990. – s. 8.

5. Kordun V. Kyivska shkola poezii – shcho tse take? // «Svito-vyd». – 1997. – № 1-2.

6. Matsko V. Mizh vyslovliuvanniam idei ta khudozhnioiu strukturoiu // Smotrych O. Podorozh u krainu nochi. – Khmelnytskyi: Prosvita, 2010. – s. 3-28.

7. Pastukh T. Kyivska shkola ta ii otchennia. Moderni styliovi techii ukrainskoi poezii 1960-90-kh rr. – L.: Lvivskyi natsionalnyi universytet imeni Ivana-Franka, 2010. – 698 s.

8. «Pivstolittia napivtyshi». Antolohiia poezii Niu-Yorkskoi hrupy [Tekst] / uporiadnyk M. Revakovych. – K. : Fakt, 2005. – 373 s.

9. Poety «Niu-Yorkskoi hrupy» : antolohiia [Tekst] / uporiadnyk O. H. Astafiev. – Kh. : Ranok, 2003. – 288 s.

10. Ukrainski literaturni shkoly ta hrupy 60–90-kh rr. XX st.: Antolohiia vybranoi poezii ta eseistyky / Uporiad., avtor vstup. slova, biobibliohraf. vidomostei ta prym. Vasyl Gabor. – Lviv: ЛА «Піраміда», 2009. – с. 24.

11. Karabowicz T. «Grupa Nowojorska». Drogi i rozdroża ukraińskiej literatury emigracyjnej po 1959 roku. – Lublin: Episteme, 2014. – 302 s.

Summary

Tadei Karabovych

The New York Group Great Mythical Hopes and Expectations Conveyed in the Contests of Magazine «Svito-Vyd» (1990–1999)

The article deals with the controversial literary issue of publishing the quarterly magazine «Svito-Vyd» in the Ukrainian literary community in

1990–1999. The magazine was founded by the New York Group members who took charge of it. They were the poet Bohdan Boichuk and the poetess and literary scholar Mariia Revakovych. The magazine «Svito-vyd» played a significant role for the infancy of the Ukrainian literature after Ukraine gained its independence. The magazine and its publications had a great impact on literary works of young Ukrainian writers and poets. In the strict sense, the edition promoted the New York Group writings. The Group of poets living in the emigration and creating in the exile were glad to publish their pieces of writing in it.

Key words: «Svito-Vyd», New York Group; Bohdan Boichuk; Mariia Revakovych; literature; poetry; Ukrainian emigration; magazine.

Дата надходження статті: «29» вересня 2016 р.

Дата прийняття до друку: «13» жовтня 2016 р.

УДК 801.82:821.161.2-1

СИДІР КІРАЛЬ,

доктор філологічних наук, професор
(м. Київ)

«Прагнув жити для блага своєї України»: Трохим Зіньківський у колі сучасників (джерелознавчий аспект)

У статті на підставі маловідомих та архівних матеріалів, зокрема спогадів, епістолярію, розкрито неординарність постаті талановитого прозаїка, публіциста, мовознавця, громадського діяча Трохима Зіньківського (1861–1891) та його місця в історії української культури. З'ясован, що Зіньківський неодноразово звертав увагу на брак в Україні національно свідомої інтелігенції. Він обстоював її провідну роль у духовому розвитку народу. Як і Франко, він вважав, що на інтелігенцію лягала вина за гріховно запізніле самоутвердження нашої нації, за її змосковщення та ополячення. Закцентовано на оцінці творчої спадщини письменника, зокрема І. Франко, Б. Грінченко, Д. Мордовець, О. Кониський, М. Комаров відзначали глибокий і неперебутній слід, залишений Зіньківським в українській літературі.

Ключові слова: листи, спогади, щоденники, есей, некролог, нація, інтелігенція.